

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Organizacijų socialinė atsakomybė (OSA) ir etika	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: doc.dr. J. Butkevičienė Kitas (-i):	Ekonomikos ir verslo administravimo fakultetas Saulėtekio al. 9, II rūmai, LT 10222 Vilnius

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji (bakalauro)	Privalomas ir/arba pasirenkamas

Igyvendinimo forma	Vykdyto laikotarpis	Vykdyto kalba (-os)
Auditorinė ir/arba nuotolinė	Rudens semestras	Lietuvių kalba

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: Nėra	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): Nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	130	48	82

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos		
Šiuo dalyku siekiama, kad studentai/-ės gebėtų analizuoti ir (įsi)vertinti organizacijų ir individų elgesį etiniu aspektu, priimtų vertybėmis grįstus sprendinius ir prisidėtų įgyvendinant Darnaus vystymosi tikslus. Šiuo dalyku taip pat siekiama ugdyti ir bendrąsias kompetencijas: - Gebėjimą generuoti idėjas ir teikti kūrybiškus bei inovatyvius problemų sprendimo būdus remiantis viešojo gėrio ir naudos visuomenei principais. - Gebėjimą bendradarbiauti ir dirbti komandose laikantis OSA principų. - Gebėjimą savarankiškai suprasti etikos ir socialinės atsakomybės iššūkius tarptautinėse komandose		
Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Studentas/-ė žinos bei supras etines teorijas ir gebės jas taikyti analizuodamas/-a bei vertindamas/-a verslo organizacijų praktikas.	Probleminis dėstymas, diskusija, debatai, informacijos ir literatūros analizė, probleminių situacijų/atvejų sprendimas, pranešimo atvejo analizės rezultatų pagrindu rengimas, individualus mokymasis, studijų medžiagos refleksija	Studentų aktyvumo diskusijose, praktinių atvejų analizių vertinimas. Užduočių atlikimas e-mokymosi aplinkoje, pranešimas, egzaminas (atvirojo ir uždarojo tipo užduotys, klausimai)
Studentas/-ė gebės komandose generuoti idėjas ir teikti kūrybiškus organizacijos problemų sprendinius, kuriančius teigiamą ekonominį, socialinį ir aplinkosauginį poveikį globalaus verslo sąlygomis.		
Studentas/-ė gebės įvertinti savo elgesį etinių vertybių ir Darnaus vystymosi tikslų pagrindu, vadovautis jomis savo veikloje.		

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	E.mokymai	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Įvadas į OSA ir etikos kursą. Pagrindinės sąvokos. Etikos tipologija ir sąsajos su kitomis disciplinomis. Organizacijų socialinė atsakomybė. Socialinis verslumas, kaip atsakingo verslo forma. Seminaras: Etinių problemų tipai.	2		2				4	6	Mokslinės literatūros analizė, diskusijos, situacijų analizė Skaitinys: Pučėtaitė, 2015, p. 24-40.
2. Verslo etikos raida iš istorinės (Europos) perspektyvos; Šiuolaikinė įtaka etikai; Etiškas sprendimų priėmimo procesas ir įtaka. Seminaras: problemos ir jų prevencija. Vilniaus universiteto Akademinės etikos kodekso analizė.	4		2				6	6	Mokslinės literatūros analizė, diskusijos, situacijų analizė Skaitinys: McLeod, 2017; article: https://bit.ly/3GRGIqF VU Academic ethics code;
3. Moralinė kompetencija kaip etinių problemų prevencijos priemonė. Etikos teorijos ir etinių sprendimų priėmimas organizacijoje. Visuomenės, profesinės, organizacijos ir individo vertybių suderinimas. Seminaras: probleminių situacijų sprendimas.	2		2				4	8	Mokslinės literatūros, situacijų analizė Skaitinys: Crane, Matten, 2016, p. 85-134
4. Etinių ir/ar teisinių pažeidimų moralinės neutralizacijos būdai. Seminaras: Organizacijų nusižengimai ir jų prevencijos priemonės.	2		2				4	10	Informacijos analizė, diskusijos, atvejų analizė Skaitinys: Bandura et al., 2002
Tarpinis projekto pristatymas ir diskusija			2				2		Tarpinis projekto pristatymas
5. Organizacijų atsakomybės valdymo sistema.	2						2	10	Mokslinės literatūros analizė, diskusijos, atvejo analizė

Organizacijos sąžiningumas (integralumas). Lyderystė ir organizacijų kultūra kaip (ne)etiško organizacijų elgesio veiksniai. Seminaras: Atvejo analizė								Skaitiniai: Premachandra, Filabi, 2018 Pučėtaitė, 2015, p. 82-99.
6. Socialinis poveikio matavimas	2					2	6	Skaitiniai: Maas, Liket, 2011.
Tarpinis egzaminas	2					2		
7. Etiniai žmogiškųjų išteklių vadybos (ŽIV) aspektai. Etiškos darbo vietos standartai. Įvairovės valdymas organizacijoje. <i>Seminaras</i> : debatai neteisėto ir/ar neetiško elgesio demaskavimo tema.	4		2			6	4	Situacijų analizė, debatai Skaitinys: Pučėtaitė, 2016 Skaitinys: Weissmann, 2002 ARBA Crane, Matten, 2016, p. 338-386
8. Etiniai klausimai rinkodaroje. Etiškas vartojimas kaip organizacinės atsakomybės variklis. Dirbtinis intelektas ir etiniai jo taikymo rinkodarai aspektai. Seminaras: Video “How brands are influencing our decisions”	4					4	4	Refleksija Skaitiniai Crane, Matten, 2016, p. 338-386
9. Tarptautinio verslo etikos principai. OSR veiksniai ir plėtra praktikoje: nuo rizikos valdymo iki bendros vertės kūrimo. <i>Seminaras</i> : Tarptautinio verslo etikos principai.	4		2			6	6	Situacijų analizė Skaitiniai: Crane, Matten, 2016,
10. Tarptautinio verslo etikos principai vertės kūrimo grandinėje. Tiekėjai, konkurentai ir verslo etika (tiekėjų ir konkurentų etikos klausimai, pasaulinio verslo iššūkiai)	4					4		Situacijų analizė.
Pranešimai grupinio darbo tema ir diskusija			2			2	12	Organizacijos praktikos analizė etiniu aspektu, pranešimo analizės rezultatų pagrindu rengimas
Pasiruošimas egzaminui							10	Individualus mokymasis, studijų medžiagos refleksija
Iš viso	32		16			48	82	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Aktyvus dalyvavimas seminaruose	20	Semestro metu	Seminaro užduočių parengimas ir atlikimas. Kiekvienas seminaras vertinamas 1 balu. Galutinis pažymys bus skaičiuojamas semestro pabaigoje, atsižvelgiant į maksimalų seminarų, kuriuose būtų galima gauti tašką, skaičių ir studento

			faktinį aktyvų dalyvavimą seminaruose bei atliktas užduotis, pvz., klausimus, į kuriuos atsakyta remiantis skaitymais.
Savarankiškas darbas ir pranešimas savarankiško darbo rezultatų pagrindu	30		Organizacijos praktikos analizė etiniu aspektu. Analizuojamas realus (iš jūsų darbinės veiklos arba iš viešai prieinamų šaltinių, neviešinant organizacijos pavadinimo, jeigu anonimiškumas svarbus, arba žiniasklaidoje aprašytas, rezonansinis) probleminis arba gerosios praktikos atvejis taikant etinių teorijų principus. Pristatoma, išgvildinama problema ir pateikiami galimi sprendimo variantai arba suformuojamas iššūkis. Analizė atliekama ir pranešimas rengiamas poromis. Trukmė 7-10 min. Į emokymų sistemą įkeliamas praktinis darbas. Pateikite "Word" tekstu doc., pateikto dokumento pavadinimą kaip: pateikto dokumento pavadinimą kaip: Pavarde_AtvejoAnalize. Doc. Pateikite emokymai sistemoje iki gruodžio 24 d. Visi vėlesni pateikimai nebus vertinami. vertinimo kriterijai: - Pranešimo turinys: i) trumpai pristatoma problema/geroji praktika, ii) įvardijama teorija/-os, kurių pagrindu analizuota problema/geroji praktika, iii) jomis argumentuojami situacijos vertinimai, iv) atskleidžiamos problemos/gerosios praktikos pasekmės (faktinės ar būsimos, numanomos) organizacijos suinteresuotiesiems, v) pateikiamos rekomendacijos problemos prevencijai/ gerosios praktikos plėtrai. - Pranešimo forma: vi) neperkrautos skaidrės, vii) klausimų ir laiko valdymas, viii) kalbėjimo aiškumas, ix) ryšio su auditorija palaikymas. - Savarankiško darbo turinys ir forma (2 lapai, skaičiuojant be titulinio, literatūros sąrašo ir priedų.).
Refleksija	10	Semestro metu	2-3 studentų grupės. Kartu žiūrėkite dokumentinį filmą, aptarkite, kokia yra pagrindinė dokumentinio filmo idėja, kokią žinutę jis siunčia mūsų visuomenei, susiekite pateiktą informaciją su etikos teorijomis su tvirtais argumentais, kodėl tam tikrą veiksmą sietumėte su konkrečia teorija. Po identifikavimo užsirašykite ir pateikite. Trumpa refleksija (2 puslapiai/3000 žodžių). Vertinimo kriterijai: atlikta laiku ir pagal instrukcijas – 50 %, pagrindimas, teisingai identifiкуotos etikos teorijos (bent 3 pavyzdžiai), kuriose pateikiami pavyzdžiai iš dokumentinio filmo – 20 %, pateiktos užduoties išvaizda – 10% (teksto lygiavimas, tarpai, šrifto dydis, pastraipų struktūra ir kt.). Pateikite "Word" tekstu doc., pateikto dokumento pavadinimą kaip: couse_names/surnames_Reflection Pateikite emokymai sistemoje iki gruodžio 1 d. Visi vėlesni pateikimai nebus vertinami.
Egzaminas	40	Sesijos metu	Egzaminą sudaro atvirojo ir uždarojo tipo klausimai (skirtingo lygio nuo supratimo iki situacijos analitinio vertinimo). Uždarojo tipo klausimai, tikrinantys supratimą (daugybinių pasirinkimo klausimai), vertinami 0,5 balo, sampratų

			kontekstualus taikymas (atviri klausimai) vertinamas 1 balu, situacijos analizė taikant etines teorijas vertinama 5 balais. Atsakymai į atvirus klausimus vertinami pagal šiuos kriterijus: 10-9: išsamiai atsakyta į klausimus, sampratos pritaikytos konkrečiam kontekstui, pateikiami pavyzdžiai logiškai susiję, sprendiniams pritaikomi etinių teorijų principai, atsižvelgiama į situaciją nulėmusias aplinkybes ir apsvarstomi poveikiai suinteresuotosioms šalims. 8-7: atsakymai į klausimus stokoja pagrįstumo, sampratas atskleidžiantys pavyzdžiai kontekstualizuoti, sprendimo procesas aprašytas logiškai, sprendinių argumentacija remiasi etinių teorijų principais, tačiau principai nekorektiškai interpretuojami, neatsižvelgiama arba nepakankamai atsižvelgiama į situaciją nulėmusias aplinkybes, todėl sprendinys nutolęs nuo realybės, poveikiai apsvarstomi, tačiau gana fragmentiški. 6-5: atsakymai į klausimus stokoja pagrįstumo, sampratos aiškinamos nesiejant jų su kontekstu, nepateikiama pavyzdžių arba pateikti pavyzdžiai neatskleidžia žinių supratimo, sprendimo procesas mechaninis, atkartoja klišes, teoriniai principai vardinami, tačiau neatskleidžiamas jų gilesnis supratimas, silpnai atsižvelgiama arba išvis neatsižvelgiama į situaciją nulėmusias aplinkybes, socialiniai poveikiai fragmentiški. 4 ir mažiau: sampratos neatskleistos, sprendimo procesas neaiškus/neskaidrus, fragmentiškai atsakoma arba visiškai neatsakoma į analitinius aspektus, atsakymai stokoja logikos. Egzaminas laikomas e.mokymų aplinkoje.
Egzamino externu vertinimo strategija	Svoris, %	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Atvejo analizė	30		Atvejo analizė (iki 4-5 p.) turi atitikti šiuos reikalavimus: Suinteresuotųjų šalių ir jų pozicijos nagrinėjamame atvejuje (pvz., sprendimus priimančių asmenų, už tam tikrus veiksmus atsakingų asmenų, pranešėjų ir kt.) identifikavimas. Pagrindinės atvejo problemos ir pasekmės: nustatymas ir analizė, naudojant etikos teorijas, logiškai susijusias su nagrinėjamu atveju. Sprendimo analizė (jei jis pateiktas tuo atveju, jei nepateiktas, tada sprendimo pasiūlymas) ir pagrindimas. Bus vertinami šie aspektai: Analizė yra glausta ir nuosekli, pagrįsta informacijos šaltiniais ir moksliniais darbais, aiški ir logiška (50% pažymio). analizė atitinka reikalavimus; teiginiai yra gerai argumentuoti ir paremti etikos teorijomis (50% pažymio).
Refleksija raštu	20		Išsami konkretaus straipsnio refleksija (1,5–2 p.), iš straipsnio išskiriant pagrindinius dalykus, susijusius su etiniu ir ĮSA kontekstu, ir pateikiant savo gerai argumentuotą, kritišką nuomonę (pvz., kaip situacija pasikeitė per dvejus metus arba ne ir kodėl taip yra? Kokios yra problemos priežastys?) Atvirosios prieigos leidinys: Hongwei He, Lloyd Harris (2020)

			<i>The impact of Covid-19 pandemic on corporate social responsibility and marketing philosophy,</i> Journal of Business Research, https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2020.05.030. Bus vertinami šie aspektai: Refleksijos logiškumas, susijęs su etika ir ĮSA, priežastys yra gerai argumentuotos (50% pažymio). pateikta įžvalga yra gerai struktūrizuota, darni, paremta argumentacija, pagrįsta etikos žiniomis ir ĮSA (50% pažymio).
Egzaminas	50		Egzaminą sudarys atviri ir uždari įvairaus sudėtingumo klausimai, pradedant supratimu ir baigiant analitiniu vertinimu. Klausimai vertinami 0,5 balo. Egzaminas bus laikomas Moodle (VMA) platformoje.

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
Bandura, A., Caprara, G.V., Zsolnai, L.	2002	Corporate transgressions.	In Zsolnai, L. (ed.) Ethics in the Economy. Oxford, p. 151-164	Bern: Peter Lang
Crane, Matten	2016	Business ethics: Managing corporate citizenship and sustainability in the age of globalization	4 leid.	Oxford University Press
Premachandra, B., Filabi, A.	2018	Under pressure: Wells Fargo, misconduct, leadership and culture		https://www.ethicalsystems.org/wp-content/uploads/2013/07/files_WellsFargoCaseStudy_EthSystems_May2018FINAL.pdf
Pučėtaitė, R.	2015	Organizacijų etikos samprata ir jos efektyvumo prielaidos.	In Pučėtaitė, R. et al. Organizacijų etika, novatoriškumas ir darniosios inovacijos.	Vilnius: Akademinė leidyba
Pučėtaitė, R.	2016	Etinės žmogiškųjų išteklių vadybos problemos kultūros organizacijose	In Jurėnienė, V. Meno vadyba, p. 100-113.	Vilnius: VUKHF, https://issuu.com/vukhf/docs/meno_vadyba
Weissmann, N.	2002	Nuo prekių ženklų kampanijos į socialinės vadybos sistemą – etinių tikslų operacionaliavimas įmonėms ir vartotojams	In Bausch, T., Kleinfeld, A., Steinmann, H. (red.) Įmonių etika verslo praktikoje, p. 129-152.	Vilnius: VU KHF, Verslo etikos centras
Papildoma literatūra				
Enderle, G.	2015	Exploring and Conceptualizing	Journal of Business	

		International Business Ethics	Ethics, 127 (4): 723-735	
Kalenda, Č.	2007	Ekologinė etika: mokomoji knyga		Vilnius: Rosma
Pučėtaitė R., Novelskaitė A., Pušinaitė R.	2015	Organizacijų etika, novatoriškumas ir darniosios inovacijos		VU Kauno humanitarinis fakultetas
Rusteikienė, A., Pučėtaitė, R.	2015	Socialinis verslas kaip darniųjų inovacijų kūrimo laukas	In Pučėtaitė, R. et al. Organizacijų etika, novatoriškumas ir darniosios inovacijos, p. 148-163.	Vilnius: Akademine leidyba